

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 28. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 3. aprila 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 39.

Novi finančni zakon.

Dobili smo nov finančni zakon, ki velja za dobo od 1. aprila 1928 do 31. marca 1929. Finančni zakon je sestavni del državnega proračuna in bi se v tej lastnosti pravzaprav moral omejevati na ureditev proračunskih zadev za proračunsko dobo, za katero velja. Finančni minister ima vsako leto dobro voljo, da izloči iz finančnega zakona vse odredbe, ki niso proračunskega značaja, vendar pa je končno le prisiljen, da sprejme v zakon tudi legislativne odredbe, ki se nanašajo na najrazličnejše zakone. Finančni zakon se porablja pri nas za ureditev najrazličnejših vprašanj. S finančnim zakonom se uvajajo nove in znižujejo ter izpreminjajo že veljavne davščine, izpreminjajo se carinski, taksni in trošarinski zakoni, uveljavljajo se izjeme od veljavnih zakonov, na primer zakona o državnem računovodstvu in izdajajo dalekosežna pooblastila za izpremembo veljavnih zakonov potom uredb. Finančni zakon je torej kaotična zmes najrazličnejših predpisov z močjo zakona, ki orijentacijo v naši zakonodaji jako otežuje in ustvarja pravno nesigurnost že s tem, da se nikdar ne ve, bo li kaka odredba ostala v veljavi samo eno leto ali pa se bo njena veljavnost podaljšala ali preko noči bistveno izpremenila.

Z novim finančnim zakonom so proračunjeni izdatki za novo proračunsko dobo.

- a) pri državnih podjetjih na . . . Din 4.090.000.000
 - b) pri splošnih državnih podjetjih na Din 7.489.000.000
- skupaj na Din 11.579.000.000

Napram proračunu za preteklo proračunsko leto, za katero so bili izdatki predvideni na Din 11.477.000.000—, je letošnji proračun za Din 102.000.000— višji.

Med legislativnimi odredbami novega finančnega zakona se nahajajo sledeče odredbe, ki utegnejo zanimati gospodarske kroge v Sloveniji.

Plačevanje davkov s priznanicami o 20% odbitku ob zamenjavi kronskih novčanic. — Državne blagajne so prejemale dosedaj namesto gotovine za plačilo davkov gornje priznanice, ako so se glasile na znesek izpod 1000 Din. Po novem zakonu se bodo smele za plačilo davkov sprejemati do zneska 2000 K...

Obnova vinogradov. — Minister za finance je dobil pooblastilo, da stavi za obnovo vinogradništva v Dalmaciji, Hercegovini, Črni gori in Južni Srbiji na razpolago ministru poljedelstva znesek Din 30.000.000— brezobrestnega posojila. Slovenija ne dobi brezobrestnega posojila, dasi so strokovnjaki mnenja, da marsikje tudi pri nas trta že peša in da je potrebno novo rigolanje vinogradov.

Monopolska taksa na vžigalnike, kresila in kremen. Na te predmete se bo pobirala monopolska taksa pri uvozu. Višino monopolske takse bo določil minister za finance po predlogu monopolske uprave. Monopolska taksa sme znašati največ:

- a) na vžigalnike iz navadne kovine Din 50— za komad;
- b) na vžigalnike iz srebra Din 100— za komad;
- c) na vžigalnike iz zlata Din 200— za komad;
- č) na kremen in kresila po Din 0'50 za komad.

Z uveljavljenjem te monopolske takse se ukine državna trošarina na kresila.

Prodaja soli. Vse vrste soli, ki služijo za človeško prehrano ali živinsko krmiljenje, bodo prodajali na drobno poobla-

ščeni prodajalci po ceni, po kateri jo kupijo v državnih skladiščih ali od veleprodajalca soli. Zasluzek od prodaje bo določil v odstotkih upravni odbor monopolske uprave.

Zmleta rudninska in morska sol se bo prodajala po primerno višji ceni, katero odredi minister za finance na predlog monopolske uprave. Prekoračenje cen bo monopolska uprava kaznovala z globo od 150 do 900 Din.

To zakonito določilo stopi v veljavo dne 1. julija 1928. Vsi dosedanj prodajalci soli naj razpoložljive nabavljene zaloge soli razprodajo do tega roka, ker bodo dolžni po preteku tega roka se tudi glede zalog držati določene cene.

Amnestija monopolskih prestopkov. — Kazensko postopanje glede prestopkov zakona o monopolih se ukine, ako se je monopolski prestopok izvršil do dne 1. marca 1928.

Davčni minimum za dohodnino za leto 1928 se zviša na 12.000 Din.

Znižanje dohodnine za leto 1928. — Pobiranje vojnega pribitka na dohodnino se za leto 1928 ukine.

Naknadni prizivi proti dohodnini za l. 1919 do 1924. — Minister za finance more dovoliti, da se naknadno ali ponovno v prizivno postopanje vzamejo posamezni prizivi, ki se vložijo do konca junija t. l., ako se ugotovi, da je bila dohodnina, ki se ni plačala in se nanaša na davčna leta 1919 do 1924, odmerjena od dohodkov, ki niso obstojali ali ako se dokaže veliko nesorazmerje napram dejanskemu dohodku.

Davčna potrdila. Ako je po veljavnih predpisih in naredbah za dosego gotove pravice ali odobrenje potrebno potrdilo, je smatrati, da je tej zahtevi ustrezno, ako je s potrdilom pristojnega davčnega oblastva dokazano, da so plačani dospel del tekočega davka in vsi obroki pri odgodeh plačilih, ki so v plačilo že dospel.

Davčna prostost za nove zgradbe. — Nove zgradbe izven Beograda se oproščajo v dosedaj veljavni dobi neposrednega davka in vseh državnih pribitkov in občinskih doklad razen invalidskega davka. Davčna prostost novih zgradb je s tem razširjena tudi na državne pribitke in občinske doklade, dočim se je do sedaj nanašala edino le na državni osnovni davek.

Maksimiranje samoupravnih doklad. — Maksimiranje samoupravnih doklad je odrejeno v dosedanem obsegu, vendar pa ima minister za finance pravico, da dovoli pobiranje tudi višjih doklad.

Oprostitev garantnih pisem v carinskem postopanju. Garantna pisma, ki se dajejo za jamstvo carine pri začasnem uvozu in izvozu blaga po členu 10. in 11. splošne carinske tarife, se oproščajo takse po tarifni postavki 39.

Maksimiranje občinskih taks na kinematografske vstopnice. Občinske takse na kinematografske vstopnice ne smejo presegati 12%, a ostale samoupravne doklade ne 6% od vrednosti vstopnice.

Državna trošarina na žarnice. Državna trošarina na žarnice se nanovo določi za žarnice od 15 do 40 vatov na Din 5—; za žarnice od 100 vatov za vsaki vat Din 0'20; za žarnice preko 100 vatov za vat Din 0'40.

Prijavna taksa in letna taksa za tija-kerske in poltija-kerske vozove se zniža od 200 Din na 100 Din, odnosno od 500 dinarjev na 100 dinarjev.

Ako se vozila (avtomobili, tija-kerski in poltija-kerski vozovi), za katera je taksa že plačana, tekom leta prodajo, novemu lastniku ni treba znova plačati takse.

Državna obrtna banka.

Prvi občni zbor banke. — Banka in interesi slovenskega obrtništva. — Spomenica zbornice TOI.

Pretečeno nedeljo se je vršil v Beogradu prvi redni občni zbor Državne obrtne banke kraljevine SHS. Navzočih je bilo preko 400 delničarjev. Zbor je otvoril predsednik g. M. Stojanović, ki je v svojem govoru naglašal, da se je navzlic različnim dvomom izkazalo, da ima Obrtna banka vse pogoje za obstoj in nadaljnji razvoj. V teku 4—5 mesecev pravega poslovanja je plasirala 40 milijonov dinarjev pri raznih obrtnikih in obrtnih zadrugah. Ker so prve težkoče prebrojene, je pričakovati, da bo banka pričela najintenzivneje delovati. Izrazil je upanje, da bo v tekočem letu uspelo banki povečati vsoto posojil od 40 na 100 milijonov dinarjev in da Narodna banka ne bo več tako rezervirana glede reeskompta menic. Obrtni banki je uspelo dokazati, da ni riskantno dajati kredite obrtnikom. Lastna sredstva banke se bodo v tekočem letu povečala za 15 milijonov dinarjev.

Po govoru predsednika se je razvila dolgotrajna in živahna debata, ki se nas specielno ne tiče. Nas zanima v večji meri vprašanje otvoritve podružnice te banke v Ljubljani. Znano je vsem, kako se je borilo naše obrtništvo za podružnico. Koliko resolucij in koliko peticij se je poslalo na različna mesta. Politična situacija ni bila za nas ugodna, ko se je v Narodni skupščini razpravljalo načrt zakona o Obrtni banki. Sprejet je bil zakon, ki določa, da se otvori centrala v Beogradu in obenem tudi glavna podružnica v Zagrebu, a kasneje po potrebi podružnice v Ljubljani in drugih centrih. Kar je napram slovenskemu obrtništvu zgrešila Narodna skupščina, to je pa popravil ali vsaj hotel popraviti ustanovni zbor banke, na katerem je bilo skoro 2000 delničarjev, ki so soglasno sklenili, da mora novoizvoljena uprava takoj pripraviti otvoritev podružnice v Ljubljani. Danes že po prvem rednem občnem zboru o podružnici ni še govora. Naravno, da vlada zato med našim obrtništvom precejšnje nerazpoloženje, ki je prišlo tudi do izraza v resoluciji g. J. Rebeke, sprejeti v poslednji plenarni seji. Zbornice TOI. V zmislu te resolucije je predložila Zbornica upravi banke daljšo spomenico, v kateri med drugim opozarja zlasti na dejstvo,

da so se z otvoritvijo Obrtne banke ukiniteli obrtniški krediti, koje je dovoljevala Narodna banka in kojih so se posluževali mali obrtniki v prav izdatni meri, tako da je bil kreditni kontingent za Slovenijo stalno izčrpan. Spričo te okolnosti pogrešajo obrtniški krogi v Sloveniji tembolj ustanovitev podružnice Drž. obrtne banke v Ljubljani, koja bi jim imela nuditi pomoč, koje so do ustanovitve Drž. obrtne banke uživali pri Narodni banki.

Nadalje govori zbornična predstav-

Vojnica. — Minister vojske in mornarice sme v sporazumu s ministrom financ in finančnim odborom Narodne skupščine izpremeniti izmero vojnice in v ostalem prilagoditi zakon o ustrojstvu vojne in mornarice novemu zakonu o neposrednih davkih.

Vojnica za čas od 1. januarja 1924 do konca leta 1928, ne glede na to, je li že odmerjena ali ne, se zniža, ako se ni plačana, na 25% zakonite izmere.

ka o sklepu ustanovnega zbora z dne 20. februarja 1927 ter pripomni, da so videli obrtniški krogi v tem soglasnem sklepu ustanovnega zbora akcijonarjev

najboljše jamstvo za razumevanje velike narodnogospodarske važnosti, pa tudi potreb obrtniškega stanu, ki je v Sloveniji zelo krepko zastopan po ca. 24 tisoč obratih in predstavlja važen faktor za gospodarsko povzdigo in gospodarski pokret.

Kreditne potrebe so pri nas velike, pravi nadalje spomenica in v težkih časih pogrešajo slovenski obrtniški krogi ukinjene kredite v prav občutni meri. V takih okolnostih je razumljivo, da vzbujajo odlaganje otvoritve podružnice v Ljubljani v naših gospodarskih krogih in osobito v krogu naših mnogoštevilnih obrtnikov veliko nerazpoloženje. Zategadelj prosi zbornica v svoji spomenici, da predsedstvo banke položaj preudari in se odloči za takojšnjo otvoritev filiale v Ljubljani.

V spomenici pa je zbornica tolmčila tudi željo naših obrtniških krogov,

da se obrestna mera za kredite, koje bo dovoljevala podružnica v Ljubljani, prilagodi lokalnim razmeram po najboljši možnosti.

Ob občnem zboru je izdala banka svoje prvo letno poročilo. Poročilo je izčrpno, marljivo in točno izdelano ter nudi prav jasen pregled poslovanja v prvem letu. Tudi povsem neinteresiranemu človeku pa mora pasti takoj v oči okolnost,

da pripada od dovoljenih kreditov v iznosu Din 19,457.000—, komaj Din 11.000— na celo Slovenijo.

Ta številka mora vsakega začuditi in vsakdo se bo moral vprašati, kje je iskati vzroke za to? Mar ni potreba po kreditih velika? Želeti bi bilo, da se vsak obrtnik obrne v potrebi predvsem na Drž. obrtno banko. Cenzurni odbori naj o zahtevah obrtnikov centrali točno poročajo. Zlasti naj bi poročali, če smatrajo, da je vzrok neinteresiranosti naših obrtnikov previsoka obrestna mera! Na vsak način ne more biti nezmatnost kreditov, koji so se dovolili Sloveniji vzrok za to, da se ne ustanovi podružnica v Sloveniji. Še manj pa more biti za to vzrok baže nepovoljen uspeh glavne podružnice. Upravnemu odboru je ustanovna skupščina naložila obveznost, da takoj pristopi k otvoritvi filiale in to obveznost bi morala uprava banke izpolniti. To je slejkoprej pravičen postulat našega obrtništva in mi samo želimo, da se mu čimpreje ugodi.

UREDNIŠKO OBVESTILO.

V današnji številki začnemo v podlistku pod naslovom »Moji spominek« priobčevati nadaljevanje obširnega spisa, ki ga je izpod peresa Ivana Hribarja, bivšega mnogoletnega ljubljanskega župana in po prevratu najprej poslanika in polnomočnega ministra naše države v Pragi, potem pa pokrajinskega namestnika v Ljubljani, priobčeval »Narodni dnevnik«. S tem poskrbimo svojim čitateljem poleg strokovnega tudi veleznanimivega zabavnopoučnega, izredno aktualnega čtiva. Prepričani smo, da bodo s to pridobitvijo zadovoljni; saj se z njo veljava našega lista le poveča.

Koliko pooblaščenih trgovinskih agencij imamo še v inozemstvu?

Minister trgovine in industrije je z odlokom od 25. februarja t. l. ukinil pooblaščenega trgovinske agencije v Solunu, Neapolju, Trstu, Torinu, Monakovem, Lipskem, Frankfurtu n./M., Hamburgu, Pragi, Bratislavi, Curihu, Varšavi, Alžiru, Aleksandriji, Buenos Airesu in New-Yorku. Vsega je tedaj bilo ukinjenih 16 agencij. Velik del teh agencij je že prej prenehalo s poslovanjem; nekatere pa sploh niso niti začele poslovati. Da bi bili naši trgovci, zlasti izvozniki o stanju agencij v inozemstvu točno obveščeni, zlasti, katere agencije so od naše države priznane, se je obrnila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na ministrstvo s prošnjo, da se ji navede, koliko in katere pooblaščenega agencije v inozemstvu so priznane in še poslujejo.

Ministrstvo trgovine in industrije je nato navedlo zbornici, da poslujejo (po staležu v mesecu marcu 1928) še naslednje pooblaščenega agencije:

1. Avstrijska republika: Dunaj, lastnik Miloje Semič, Wien I., Seilerstätte 30, teleg. naslov: Trgagencija Wien.

2. Velika Britanija: Manchester, lastnik Braća Vitković, Manchester, 89, Oxford Street, teleg. naslov: Vitkovitch — Manchester.

3. Madžarska: B.-Pešta, lastnik Gruja Grčić, Budapest V., Vilmos Esaszar ut. 26/II., teleg. naslov: Jugag. Budapest.

4. Nemčija: Berlin, lastnik dr. Henri Buli, Berlin W. 15, Lietzenburgerstrasse 13.

5. Francija: Pariz, lastnik Risto Šantič, Paris, 14 Rue Cauveau Lagarde (S), teleg. naslov: Esachese — Paris.

6. Lyon, lastnik Miloje Andrić, Lyon, 44 Rue Victor Hugo.

7. Marseille, lastnik Ljub. Mihajlovič, Marseille 19, Rue Paradis, teleg. naslov: Srbagence, Marseille.

8. Švicarska: Ženeva, lastnik: Nikola Petrovič, general. konzul, Geneve 41 Boulevard, J. Favon.

9. Turčija: Carigrad, lastnik Hamdija Afgan, Stambul, Hotel Samosončurum, Sirkedji, teleg. naslov: Jugagencija — Stamboul.

Vsega imamo torej danes v inozemstvu samo še devet pooblaščenih agencij.

Odobravamo popolnoma, da je ministrstvo nekatere agencije ukinilo in priporočamo, da tudi v bodoče pazi strogo na to, komu se taka agencija poveri, ker se je večkrat to institucijo zlorabljajo in to v škodo naših trgovcev in naše izvozne trgovine sploh.

Za pobijanje nedovoljenega konsumarstva.

Nelojalna konkurenca se kaže v najhujših oblikah pri nedovoljenem poslovanju konsumov. Tekmovanje legalne trgovine je tu, spriči velikih privilegijev, koje uživajo konsumi, popolnoma nemogoče. Govorili smo že o tem, kako se tudi od strani oblastev tolerira šušmarjenje konsumnih zadržug. Dasi so člani zadržuge uprave, ki prodaja blago tudi nečlanom, kazensko odgovorni, dasi je tak promet podvržen davčni obveznosti, se nikdo ne gane, niti obrtna oblast niti davkarinja. Zato je potrebno, da pri pobijanju nedovoljenega konsumarstva sodelujejo vsi, da vsak posamezni trgovec v svojem rajonu nadzoruje poslovanje konsuma in da vsak prestopnik naznani svoji organizaciji. Organizacija sama pa mora vedeti, kaj ji je napraviti v vsakem konkretnem primeru. Le če bomo pri pobijanju tega nedovoljenega kupčevanja pomagali vsi, je dano jamstvo, da bodo imela naša dejanja kaj uspeha. V tem smislu poziva tudi resolucija, koje je sprejel mariborski gremij trgovcev na svojem običnem zboru in ki pravi:

»Iz trgovskih krogov se večkrat slišijo pritožbe, da prodajajo nabavljalne in konsumne zadržuge razno blago tudi nečlanom ter ima gremij že par konkretnih slučajev v rokah.

Do more načelstvo gremija storiti proti takim zlorabam potrebne korake, aepilra na celokupno trgovstvo, da naznani gremiju vsak slučaj, o katerem je znano, da kdo, ki ni član, kupuje svoje potrebščine v prodajalnah teh zadržug bodisi sam ali na knjižico kakega zadržugnega člana.

Konsumne zadržuge uživajo razne davčne in prometne olajšave, zato jim je mogoče voditi proti trgovcem zelo uspešno konkurenco, kar je pa nepravilno, ker je njihovo poslovanje strogo omejeno samo na člane, za katere je taka zadržuga ustanovljena.

ZA IZVOZNIKE V CHILE.

Posiljkam blaga, ki je določeno v Chile, je neobhodno potrebno priložiti konzularne fakture, ki se dobivajo pri konzulatu chilске republike v Zagrebu. Predložiti je naslednje dokumente: 1. Originalne fakture. 2. Izpričevalo Zbornice za TOI o izvoru blaga in tržnih cenah dotičnih predmetov. 3. Polico o zavarovanju blaga. Za vsako pošiljko brez predpisanega konzularnega dokumenta ali za primer nepravilne deklaracije, je plačati globo v iznosu trikratnih konzularnih pristojbin.

ADRIA
prašek za pecivo
in
vanilin sladkor
priznana najboljši!
Odklanjajte slične a manjvredne tuje izdelke!

Dostava tovornih vagonov.

Pritožbe radi dostavljenega vagonov in zaračunavanja dostavljenih vagonov so na dnevnom redu. Zahtevajo se intervencije, kojim se le redko more ugoditi. Po večini gre za striktno predpise, kojih se ne da obiti.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je prejela od Direkcije državnih železnic k temu vprašanju naslednji dopis:

»Vsled pojavljajočih se nesoglasij in pritožb s strani strank glede dostave vozov smo izdali vsem postajam našega območja sledeča pojasnila:

»V slučaju, da naroči stranka vozove gotove vrste, gotove nosilnosti ali gotove dolžine in se ne zadovolji z vozovi drugih vrst, bodo dostavljeni po tukajšnji Oblastni podeli kola le taki vozovi, kakor so bili od stranke faktično naročeni. Ako vozov naročenih vrst ne bode na razpolago, bodo morali čakati naročniki dotlej, da jih bo zamogla železniška uprava dostaviti. Na primer stranka naroči 15 tonski Ik (8 m dolg) za rezan les. V slučaju pomanjkanja takih Ik vozov, se v bodoče ne bo več dostavil za nakladanje rezanega lesa tudi sposobni 10 do 15 tonski K ali In, Ih (vsi 6 do 7 m dolgi), temveč bo stranka morala čakati na razpoložljiv Ik voz.

Če pa se stranka zadovolji mesto z naročenim vozom tudi z enim ali več vozovi drugih vrst, manjše nosilnosti ali manjše dolžine, tedaj naj to vpiše v vozovno naročilnico in to izjavo podpiše. Postaje in pristojna OPK bodo to dejstvo vsakokrat točno upoštevale. N. pr. 1 Ga ali Ge, Kh, seno Niš; 1 Ina 20 tonski ali 2Ih Ces Trst; 1 Ik ali K, In deske Beograd. V tem slučaju se bode oziralo še nadalje na v prvem redu naročene vrste vozov, v pomanjkanju istih pa se bodo dostavili primerni nadomestni vozovi.

Razširjajte »Trgovski list«!

Spolšne dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju 1928.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. maja 1928 dospo v plačilo neposredni davki za II. četrtletje 1928. Ako se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti, se z zamudnimi obrestmi vred prisilno izterjajo.

II. Posebna pridobnina.

Podjetja, ki javno polagajo račune, so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odoritvi računskega zaključka, a najkasneje do dne 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine.

III. Davek na poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, to je oni, katerih promet je v letu 1927 presejal vsoto 360.000 Din, so dolžni do 30. aprila 1928 odpreti s posebno prijavo davek od prometa, opravljenega v I. četrtletju t. l.

Ostali davkoplačevalci, to je oni, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, plačajo sočasno z drugimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet za leto 1928 eventualno v izmeri predpisa za leto 1927, ako za tekoče leto še ni odmerjen.

IV. Davek na zaslužek telesnih delavcev in na službene prejemke privatnih nameščenecv.

Od delavcev in nameščenecv v I. četrtletju 1928 pobrane zneske navedenih davkov je s posebnimi izkazi odpreti pristojnemu davčnemu uradu do dne 14. aprila 1928.

V. Uslužbenki davek.

Namesto davka na zaslužek telesnih delavcev in na službene prejemke privatnih nameščenecv so slabodajalci od dne 1. aprila dalje dolžni pobirati po novem davčnem zakonu uslužbenki davek. Vsi nameščenici in delavci si morajo takoj nabaviti davčne knjižice, v katero slabodajalec vpisuje izplačila mezde in zaslužka ter pobrane davčne zneske.

Odtegnjene in predpisane davčne zneske mora vplačati tekom vsakega meseca vsak delodajalec pri pristojnem davčnem uradu s seznamom vseh nameščenih in zaposlenih uslužbenecv in delavcev najkasneje 15. dan po pretoku vsakega meseca, to je prvič do dne 15. maja 1928.

VI. Taksa na kupone ali dividende in na tantijeme.

Od kuponov ali dividend in od tantijem se plačuje po pripombi 5. k tarifni postavki 10. taksa 1%. Takso je položiti pri davčnem uradu v 15 dneh po odobritvi bilance.

VII. Dopolnilna prenosna taksa.

Drugi obrok dopolnilne prenosne takse, ako presega letni predpis znesek 500 Din, je plačati od dne 1. do vštetege dne 15. aprila t. l.

Ljubljanska borza.

Tečaj 2. aprila 1928	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22895
Berlin 1 M	13:58	18:61
Bruselj 1 belga	—	79385
Budimpešta 1 pengö	—	9933
Curih 100 fr.	1093:50	1096:50
Dunaj 1 šilling	7:9855	8:0155
London 1 funt	277:07	277:87
Newyork 1 dolar	56:735	56:935
Pariz 100 fr.	—	223:0
Praga 100 kron	168:10	168:90
Trst 100 lir	299:32	301:32

ZNIZANJE ITALIJSKE OBRESTNE MERE.

Od 2. t. m. naprej je oficialna obrestna mera v Italiji znižana od 6½ na 6%. Mislili so na znižanje, a niso pričakovali, da bo tako hitro prišlo; saj še ni dolgo, ko je bila obrestna mera znižana od 7 na 6½%. Novo znižanje smatrajo za industriji prijazen korak, ki ji bo s tem omogočen ugodnejši razvoj.

Občni zbor Gremija trgovcev v Mariboru.

Kakor smo že poročali, se je vršil pretečeno sredo, ob najlepši udeležbi članov, občni zbor Gremija trgovcev v Mariboru.

Predsednik gosp. Vilko Weixl je uvodoma pozdravil magistratnega obrtnega referenta g. dr. Rodoška, nakar se je s toplimi besedami spominjal zaslužnih, med letom umrlih članov gremija, katerih spomin so počastili zborovalci s Slava-klici.

V predsedniškem poročilu je omenjal težavni boj, ki ga vodijo trgovci radi pravic točenja alkoholnih pijač. Posebna deputacija je bila v Beogradu tudi radi dobave boljše soli. Avtomatična telefonska centrala v Mariboru je zagotovljena in prično že s 15. aprilom z montažo, tako da bo junija že otvorena. Gremiju se je posrečilo doseči podaljšanje nakladalnega roka pri vagonih na 24 ur. Glavno stremenje trgovcev pa ostane slejkoprej, da se znižajo carinske postavke. Tihotapcem na severni meji, ki so povzročili trgovskemu stanu toliko škode, se gleda sedaj bolj ostro na prste in izkoreniniti bo treba temeljito tudi krošnjarstvo ter prodajanje blaga po tujih potnikih po privatnih stanovanjih.

Poročilo predsednika je bilo sprejeto z odobravanjem na znanje.

Blagajniško poročilo izkazuje 419 tisoč dinarjev čistega premoženja, skupni izdatki za I. 1928 87.000 Din in je poskrbljeno tudi za kritje. Odoboru je bil izdan soglasno absolutorij.

Pri volitvah je bil soglasno in z viharnim ploskanjem izvoljen za predsednika ponovno g. Vilko Weixl, za podpredsednika Vilko Berdajs in Ivan Šostarič, za odbornike: Fr. Gulda, Ferdo Kaufmann, Fr. Majer, Mirko Feldin, Rado Lenard, Branko Mejovšek, Drago Rosina in Stanko Kocbek. Za namestnike: Fr. Weiler, Vid Murko, Jakob Lah in Karel Lotz. Računska preglednika: Fr. Kavčič in Slavko Černetič. V šolski odsek: Miloš Oset, Fr. Majer in Karel Jančič. Kot delegati za pomočniški zbor: Ferdo Pinter, Albin Novak, Janko Preac in Fr. Korman.

Gremiju je bila predložena cela vrsta predlogov, tihočih se raznih aktualnih in perečih trgovskih zadev. Urgirala se bo pospešitev zgradbe nove carinarnice, obmejnega kolodvora in mestne tržnice v Mariboru. Vložen bo tudi protest proti oblastnemu davku na avtomobile, ki je v mariborski oblasti za 50% višji kakor v ljubljanski. Za tobakarne, ki ne prodajajo samo monopolno blago, mora veljati ista zapiralna ura kakor za trgovce. Nujno se je povdarjala tudi potreba usposobljenostnega izpita za pomočnike, da se dvigne nivó trgovskega stanu. Zborovalci so se tudi soglasno izrekli za to, da naj se pokrene akcija za ustanovitev samostojne zbornice za mariborsko oblast. Sprejeti so bili tudi predlogi glede prekoračenja obrtnih pravic konsumnih zadržug, glede podpiranja brezposelnih in glede drugih aktualnih vprašanj.

Tudi ta občni zbor je bil dokaz složnosti in napredovanja mariborskega trgovstva.

VIII. Ljubljanski velesjem.

Od 2. do 11. junija 1928.

Oficijelni ilustrovani katalog VIII. Ljubljanskega velesjema izide ob odoritvi istega, t. j. dne 2. junija 1928. Samozaložbo je prevzela tvrdka »Saturn« v Ljubljani, ki se je že z izdajo lanskega kataloga najboljše izkazala. Katalog bo letos urejen povsem priročno ter bo tako obsežen in pregleden, da bo vsakemu trgovcu preko celega leta za mogel služiti kot izčrpan svetovalec pri iskanju trgovskih zvez. — V prvem delu kataloga bodo na finem belem papirju nameščene slike industrijskih in odstalih podjetij Slovenije, n. pr. pogled na tovarno, posamezni deli itd., pod sliko pa pride kratek popis. Tvrdke, ki se za te objave zanimajo, naj to sporoče uradu Ljubljanskega velesjema.

POŠTNA HRANILNICA

objavlja uradno: G. minister za finance je odobril, da se sme v inozemstvo nakazovati mesečno protivrednost 3.000 dinarjev (namesto dosedanjih 1000 dinarjev). Poštna hranilnica izvršuje taka nakazila v države, s katerimi so že sklenjeni ustrezni dogovori, t. j. za enkrat s Češkoslovaško in Mažarsko. Dočim pa se v razmerju s Češkoslovaško stranke lahko poslužujejo ali virmana, t. j. pripisa na čekovni račun naslovnika pri dotični inozemski poštni hranilnici (čekovnem zavodu) ali izplačila v gotovini, je v razmerju z Mažarsko do nadaljnega dopusten samo virman. Računoinmetniki naročajo poštni hranilnici taka nakazila z običajnimi nalogi za izplačilo, na katerih se znesek lahko označi v dinarski valuti ali v valuti države, v katero se nakazilo izvrši. Ako naj se nakazilo izvrši v virmanu, je treba na nalogu označiti številko in naziv čekovnega računa točno tako, kakor sta navedena v seznamu lastnikov čekovnih računov dotične države. Podrobna pojasnila glede teh nakazil prejmejo stranke pisмено ali ustmeno pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani.

Trgovina.

Sladkor v Jugoslaviji. Beremo: Reorganizacija domače preskrbe v Jugoslaviji potom sladkornega kartela je imela ugodne zaključke. Povprečna mesečna prodaja, ki je znašala v lanskim kampanji 65.000 stotov, je narasla letos na 80.000 stotov. Produkcija je bila ista kot lani, 780.000 met. stotov, a zaloge so bile letos 1. marca za 100.000 stotov manjše kot lani 1. marca. Pravijo, da ni izključeno, da bo morala Jugoslavija letos še 100.000 stotov importirati, da bo mogla kriti domači konsum.

Žito. V preteklem tednu so se svetovnotržne cene žita nadalje dvignile. Zlasti trdna je bila koroza; posebno so se zanimali za koroza iz laplatskih dežel. Na evropskih trgih povprašujejo močno po krmilih, zlasti po ovsu. Zanimanje za pšenico se je na svetovnem trgu nekoliko zmanjšalo, kar je posledica slabe prodaje moke. Na trg vplivajo velike množine žita, ki plavajo iz Amerike v Evropo. Kanadski pšenični prevešek cenijo na 195 milijonov bušelov. Od avgusta do konca februarja so izvozili 202

milijona bušelov. Cena rži se je spet dvignila, kar je najbrž posledica špekulacije na trgu v Chicago in ameriških nakupov v namene kritja. Plavajoče brodovje rži cenijo na ca 500.000 kvarterjev. Na evropskem kontinentu je poštno povpraševanje nekoliko živahnije, a tudi ponudbe so se pomnožile. Znak za to je dvig žitnih transportov po Donavi, razen pri ovsu.

Kava. Tekom zadnjih mesecev so se cene kave počasi, a stalno dvigale. Dvig si razlagajo v prvi vrsti iz poslabšanja izgledov za brazilski pridelek vsled trajne suše, ki zna biti nevarna tudi za pridelek bodočega leta. Statistični položaj v Braziliji nam pravi, da so znašale vse tamošnje zaloge na koncu lanskega leta 15.400.000 vreč. V prvih šestih mesecih tekočega leta računijo s prodajo 6 milijonov vreč. Novi pridelek cenijo na 7.500.000 vreč, tako da bi bilo o kavnem letu 1928/29 na razpolago 16.900.000 vreč, dočim računijo porabo na 12 milijonov vreč. Tako bi znašale zaloge na koncu letošnjega junija 4.900.000 vreč, torej dosti manj kot so znašale na koncu lanskega leta. Brazilska kava je, kakor vemo, za svetovni trg merodajna; tamošnji pridelek znaša $\frac{2}{3}$ do $\frac{1}{3}$ svetovne produkcije.

Sladkor v Italiji. Po zadnjih poročilih meri s sladkorno peso obdelani svet za kampanjo 1928/29 v Italiji 110.000 hektarov napram 93.000 hektarom v letu 1927/28 in 80.000 hektarom v letu 1926-1927. Zvišani pridelek bo najbrž omogočil kritje vse italijanske sladkorne porabe, ki jo cenijo na 3.500.000 stotov rafinadnega sladkorja. V letošnji kampanji je pridelala Italija 2.850.000 met. stotov surovega sladkorja in je morala deficit kriti z importi.

Davki in takse.

Zakon o neposrednih davkih v nemškem prevodu. »Belgrader Zeitung« (Beograd, Terazije št. 14/I.) je izdala v nemškem prevodu novi zakon o neposrednih davkih in pravilnik za pobiranje novega uslužbenškega davka. — Obe knjigi, ki staneta s poštnino vred 36 Din, interesentom, katerim bi nemški prevod olajšal orijentacijo v novih predpisih, toplo priporočamo.

Promet.

Brezžični telefon med Parizom in Združenimi državami. Brezžična telefonska služba za razgovore med Parizom in Združenimi državami se bo otvorila 28. maja. Razgovori se bodo vršili lahko med Parizom in katerikoli krajem v Združenih državah Severne Amerike vsak dan od 18:30 do 1. ure zjutraj.

POSPEŠEVANJE TUJSKEGA PROMETA.

Reklama in propaganda vobče, posebno pa reklama za hotelska podjetja, letovišča, kopalnišča, zdravilišča itd. je postala v času današnje poostrene konkurence tudi na tujsko-prometnem polju stvar, ki zahteva temeljitega proučavanja in izkušnosti.

Reklama, kakor plakati, slike, vinjete in etikete, diagrami itd., je brezpogojno potrebna. Ta reklama pa je zvezana z ogromnimi stroški, ki iznosijo znaten odstotek režijskih izdatkov podjetja. Zato je treba zelo dobro premisliti, kako naj se jo placira.

Uvidevemu podjetniku ni bilo odveč povdarjati še posebej, da ta tujsko-prometna razstava nudi zelo številnim obiskovalcem velesojma dobro orijentacijo in izbiro letošnjega in nadaljnoletnega letovišča oz. oddiha. Termin letošnjega velesojma je kot nalašč za to. Vsako posamezno letovišče itd. dobi svoj poseben oddelek, kjer bo lahko razstavilo svoj tujsko-propagandni material. Če bodo vsi naši obrati, ki so odvisni od tujskega prometa, znali upoštevati oziroma izrabiti to ugodno priliko ter razstavili na tej razstavi svoje prospekte, fotografije, slike, modele in druge tujsko-propagandne spise, smo uverjeni, da se bo s to prireditvijo znatno dvignil tujski promet pri nas.

Za stvar vlada živahno zanimanje in bi znalo, ker je prostor za to razstavo omejen, kmalu zmanjkati prostora. Radi tega naj se interesenti čimpreje prijavijo uradu velesojma v Ljubljani.

RAZNO.

Počitniški kurzi za danski jezik v Kopenhagenu. V Kopenhagenu se bodo vršili za inozemce počitniški kurzi za danski jezik in kulturo. Kurzi se bodo vršili od 1. avgusta do 31. avgusta t. l. Informacije o kurzih daje: »Ferienkurser: Frederiksholms Kanal 26, Kobengavn K. Danmark.

Razpis javnih del v Albaniji. Albanska vlada bo oddala potom ofertalnih licitacij v izvršbo večja gradbena dela, kakor vojašnice, bolnice, ceste, mostove in drugo. Za nekatera dela je rok za vlaganje ponudb določen do 2. aprila t. l., za nekatera do 10. aprila odnosno 7. do 14. maja. Razpis je interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Nemški prašičereji se slabo godi. Izredni dvig cen za krmila je spravil nem-

ško prašičerejo v katastrofalen položaj. To tembolj, ker produkcija ni v skladu s potrebo. Nemčija je v prašičereji prva evropska država in je v zadnjih letih število prašičev tako naraslo, da je nastal velik eksportni prevešek. A eksport je vsled pomanjkljivih določb v trgovskih pogodbah in vsled stremjenja vseh evropskih držav, da si nabavijo potrebna živila doma, zelo otežkočen. Zgubo nemških prašičerejev ceni sam poljedelski minister na mesečno 60 milijonov mark. Z drugimi besedami: kmetje morajo vsled nadprodukcije prodajati živino dosti pod lastnimi stroški. Med kmeti je zato nezadovoljstvo veliko in je postalo že zelo resno. Vlada hoče pomagati s podporami in z davčnimi olajšavami.

Pametni izseljeniški načrt Avstrije. V zadnjih mesecih se je izseljevanje iz Avstrije zopet bolj poživilo, zlasti v prekomorske kraje. Sedaj skušajo po možnosti omejiti izselitev posameznikov in hočejo naseliti avstrijske izseljence v lastnih kolonijah. Eden sam je za državo izgubljen, celota pa le ostane. Tako bo odšel sedaj oddelek avstrijskih izseljencev kmetov v državne kolonije brazilske države Minas Gerals; potne stroške plača brazilska država. Avstrijska kolonizacijska komisija bo izdala v bodočih dneh izseljeniški katekizem, v katerih bodo našteje prednosti in neugodnosti izseljevanja v posameznih prekomorskih deželah. Z roko v roki s tem se bodo vršili kolonizacijski tečaji za praktičen pouk onih, ki se hočejo izseliti. Cilj akcije kolonizacijske družbe je, da se bori proti neracionalnemu in večinoma z zelo velikimi nevarnostmi združenemu izseljevanju posameznikov ter da namesto tega pospešuje skupinsko izseljevanje in da eventualno zbere tudi za izseljevanje potrebna denarna sredstva. Nam se novi način pospeševanja izseljevanja zdi zelo pameten.

Brezposelnost v Ameriki. To vprašanje je sedaj v Ameriki na dnevnem redu razmišljanja. Delovni zavod osrednjega industrijskega sveta je sprejel sedaj resolucijo, kjer priporoča kot sredstvo v boju proti brezposelnosti v Zedinjenih državah omejitev inozemstvu dovoljenih posojil in uporabo ameriškega kapitala za javna dela v U. S. A. Resolucija zahteva, da se dovoli kapitalu odhod v inozemstvo le tedaj, če se sklada z odhodom nalašč v ta namen imenovana komisija. Amerika je edina dežela, pravi resolucija, ki je glede vpeljave zavarovanja brezposelnih zaostala; prav vsled tega zavarovanja je mogla prenesti Velika Britanija enega najhujših viharjev v svojem gospodarskem življenju.

Ivan Hribar:

MOJI SPOMINI.

V nedeljo po volitvi bilo je lepo, solnčno vreme. Zato sem se odločil napraviti z rodbino popoldanski izlet do znane Aleševe gostilnice na Ježico. Prišedši tje, najdemo že skoro vso gostilnico polno gostov. Le v zadnji sobi je okoli velike, okrogle mize bilo še nekaj prostora. Mi prisedemo. Komaj si dobro naročimo južino, vstopi ravnatelj užitninskega zakupa Josip Lavrenčič s svojo soprogo in prisede k nam. Kmalu smo bili v pogovoru z vsem omizjem. Ne vem kako je prišlo, da moj sosed na levi, ki je s svojo soprogo že pred nami bil v gostilnici, začne govoriti o ravnokar izvršenih volitvah. Midva z Lavrenčičem poslušneva.

»Vesel sem,« jame mož pripovedovati, »da je te komedije že konec. Saj nisem nekaj dni sem miru imel. Vsak trenotek je kak agitator pritiskal za kljuko. Pa so me nagovarjali, naj volim Moscheta in naj volim Hribarja. Tisti, ki so bili za Hribarja, so bili posebno zgovorni. Dejali so: tale bo pravi. Vse bo volilo njega. No, sem si mislil, če je tako, zakaj bi ga še jaz ne!«

»In ste ga res volili?«, vprašam ga ob smehu Lavrenčičevem.

»Seveda sem ga in je tudi zmagal. Saj ga nič ne poznam. Drugi so rekli, da je »ta pravik« in da se bo najbolj zavzelam za svoje volilce. Morebiti, no. Toda kdo pa ve, če ni ravno taka grdoba, ko vsi drugi. Prej obetajo vse, ko so izvoljeni pa pozabijo. Oh, saj imamo že skušnje.«

Na glas sem se temu pripovedovanju smejal. Istotako Lavrenčič in njegova soproga, ko sta videla, da me pripovedovalec ne pozna. On je seveda mislil, da se smejemo njegovi sodbi o poslancih in je še dalje govoril v podobnem smislu. Ko sem se — prvi od omizja — vzdignil s svojo rodbino za odhod, poslovil sem se prijazen od svojega sosedu, ki mi je nevede napravil toliko zabave. Stisnil sem mu krepko roko. Kdo je, nisem slutil; po njegovem obnašanju in govorjenju pa sem sklepal, da je bržkone kak obrtnik. Nekaj dni po tem dogodku stopam izpod Tranče po

36

Francovem nabrežju proti Kollmanovi hiši. Ali vam ne stoji pred čevljarso delavnico, nedaleč od Hradeckega mostu, moj znanec od Aleša? V vidno zadrego pride, ko me zagleda in nenavadno prijazno me pozdravi, ko pridem mimo njega.

»No, ali sedaj zaupate Hribarju?«, vprašam ga na kratko.

»O gospod, popolnoma,« odgovori mi, »zato sem vam pa glas dal.«

Lavrenčič mu je bil pri Alešu po mojem odhodu povedal kdo sem. Mene je pa sedaj pogled na njegovo firmo poučil, da je ta moj volilec čevljar Ivan Rupnik.

7./III. 1912.

16. Deželna hipotečna banka.

Kakor v občinskem svetu ljubljanskem, tako sem se želel zavzemati tudi v deželnem zboru kranjskem za narodno in gospodarsko povzdigo svojega rodu. Ne bom govoril o vseh svojih predlogih v dosego teh ciljev; omejiti se hočem le na važnejše.

Prvi moj predlog je meril na ustanovitev deželne hipotečne banke. Sicer bi bil ta predlog v smislu nekega medsebojnega dogovora imel staviti dr. Mosche že leta 1883; a on tega storil ni. Ko sem ga stavil tedaj sam, podpisali so mi ga vsi narodni poslanci, razen Šukljeta, Kersnika in Višnikarja. Narodni poslanci so namreč takrat bili združeni še vsi v enem klubu; imenovane tri poslance pa je Šuklje združil v neko podskupino, katero smo nazivali »Triglava«. Bil sem potemtakem prepričan, da bo predlog za ustanovitev deželne hipotečne banke gladko sprejet. Kakošno je bilo torej moje razočaranje, ko so mi dan na to poslanci eden za drugim prihajali naznanjat, da preklicujejo svoje podpise na predlogu. Ostalo mi je zvestih le sedem poslancev, med temi tudi dr. Tavčar, ki je pa izjavil, da podpisal sicer ne prekličie, da se pa za ustanovitev deželne hipotečne banke ne more ogrevati, ker bi taka banka utegnila škodovati »Mestni hranilnici.« Dokazoval sem, da je to čisto napačno mnenje; dokazoval dalje, da se z ustanovitvijo

deželne hipotečne banke dá jako veliko storiti za Slovence v obmejnih pokrajinah, ker bi deželna hipotečna banka lahko zadostovala potrebam po hipotečnih posojilih na Kranjskem, medtem ko bi »Mestna hranilnica« mogla dovoljevati hipotečna posojila v druge dežele, po katerih stanujejo Slovenci. Imel sem zlasti pred očmi varstvo slovenske jezikovne meje na Koroskem in na Štajerskem, katero so Nemci z društvom »Südmärk« in pozneje z »Südmärkische Volksbank« naskakovali. Vse to zasleplencem ni odprlo oči. Agitacija iz »Triglava«, katero so seveda iz lahko umevnih razlogov živahno podpirali nemškutarški poslanci deželnega zbora, je imela uspeh in moj predlog je ostal v manjšini. Izmed onih, ki se kratkovidnosti slovenskih deželnih poslancev kranjskih niso mogli dovolj načuditi, je bil Josip Gorup, ki se je izjavil, da sploh ne more umeti, kako se more najti kak slovenski poslanec, ki se protivi ustanovitvi deželne hipotečne banke. Tudi Gorup, dasi so ga vsi kot izkušenež in modrega narodnega gospodarja jako spoštovali, kljubu svoji odločnosti ni mogel odpreti oči nekaterim slovenskim poslancem. Dr. Tavčar je celo leta 1892 ob priliki nekega izleta v Prago v Choděrovi restavraciji na skupnem obedu, ki smo ga Slovenci takrat tamkaj imeli, z vso odločnostjo zatrjeval, da dokler bo v deželnem zboru in deželnem odboru kaj besede imel, ne bo dopustil ustanovitve deželne hipotečne banke. To zatrjilo je pač lahko dal, ker je dobro vedel, da bodo »Slovenčevci« in nemškutarji nasprotovali ustanovitvi deželne hipotečne banke. Kasnejše izkušnje so pa pokazale, kako velika škoda se je storila s tem, da se je ustanovitev tega važnega zbora sprečevala, kajti danes ni nikogar, ki bi si le oddaleč upal trditi, da bi bila deželna hipotečna banka na škodo »Mestni hranilnici«. Še tako kratkoviden Slovenec pa mora opaziti, kako silno veliko posestev na jezikovni meji Štajerske je nam Slovencem iztrgala iz rok »Südmärkische Volksbank«, zato ker je bil denar »Mestne hranilnice ljubljanske« vezan samo na Kranjsko.

(Dalje prihodnjič.)

Borza dela v Mariboru. Od 25. do 31. marca t. l. je pri tej borzi dela iskalo delo 134 oseb in sicer 99 moških in 35 žensk, 81 mest je bilo prostih, delo je dobilo 25 moških in 18 žensk, tedaj 43 oseb, 67 oseb je odpotovalo in 95 jih je odpadlo; od 1. januarja do 31. marca je iskalo dela 1931 oseb, 921 mest je bilo prostih, 549 oseb je dobilo delo, 1201 jih je odpotovalo, 679 pa odpadlo.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 35 hlapcev, 10 viničarjev, 2 krojača, 1 čevljar za strojno delo, 1 hišnik za bolnico, 2 vrtnarja, 2 železostrugarja za tovarno vagonov, 2 mizarja za tovarno vagonov, več vajencev (pekovske, čevljarke, slikarske, mizarne obrti in trgovske stroke), razven tega 9 kmečkih dekel, 6 kuharic, 6 služkinj, 2 varuški, 3 sobarice, 1 kuharica za močnatne jedila v letovišče, 1 kuharica za v grajščino, 1 ženska perfektna pisarniška moč. — Potrebuje se večja skupina oglarjev. Natančnejši podatki se izvedo pri Borzi dela v Mariboru.

Gospodarsko pismo iz Turčije. Po pravkar priobčenem poročilu turškega finančnega ministrstva so doslej zamenjali okoli 84 milijonov turških funtov za nove bankovce; nominalni znesek v obtoku se nahajajočih bankovcev je 153 milijonov funtov, faktični pa samo 120 milijonov. Turški funt je začel polagoma padati in je prišel že pod doslej najnižje stanje 970 piastrov za 1 šterling. Z novim denarjem je bila v zvezi menda politična agitacija. Bankovci imajo deloma vidno, deloma kot vodno znamenje sliko državnega predsednika Kemala, in so sedaj ugotovili, da so pri velikem številu bankovcev očii prebodene. To so napravili sovražniki Kemala; zato je sedaj strogo prepovedano razširjanje takih bankovcev, in bi bil storilec hudo kaznovan. — **Pridelek je prodan** in nima turško finančno gospodarstvo pričakovati od te strani zaenkrat nobene razbremenitve več. Sicer je pa finančno poslovanje slejkoprej odvisno od ureditve vprašanja dolgov. Kakor vemo, se je dosegel v Parizu že sporazum in ima turška finančna uprava v gospodarskem načrtu za to leto pripravljene že potrebne zneske za začetek plačil na dolg. Neurejeno in skoraj brez upanja na uspeh je vprašanje zopetnega nakupa Anatolske železnice. In vendar je tudi to važno za vprašanje mednarodnega posojila, ki bo edino moglo trajno rešiti turško finančno gospodarstvo. — **Železniška gradbena dela** so pozimi precej počivala. V Angori se nadaljujejo pogajanja za nasledstvo v belgijskem železniškogradbenem naročilu. Ministrski proces v Angori de'a pogajanjem precejšnje težave, ker se ne more reči, kako se bo končal, oziroma, če bo imel notranje-politične posledice. Pri železniških gradbah je treba opozoriti tudi na ravnokar predloženi zaključek Agrarne banke, ki ima pač prvo vlogo pri jamstvu turških vplačil na gradbene stroške. Ta banka razpolaga z osnovno glavnico 30 milijonov funtov (1 funt je ca. 28,5 dinarjev) in je imela v pretek-

lem letu 1,809.192 funtov čistega dobička. Bolj ko napreduje gradba železnic, tem važnejša postaja produkcija turške manganove rude. Glavni producenti te rude so doslej Brazilija, Britanska Indija in Kavkaz. Turčija pride z drugimi deželami vred šele v drugi vrsti v poštev. Turška najdišča imajo zato veliko bodočnost, ker ležijo zelo ugodno, pri Ereghli ob Črnem morju, in pri Makri ob Sredozemskem morju. Nahajališča pri Makri spadajo deloma v interesno območje Južnoanatolske rudarske družbe v Münchenu. Glede novega turškega zakona o nadzorovanju zavarovalnih družb je omeniti, da so jamščino, ki jo morajo zavarovalnice plačati, enostavno povečkratili. Dalje so predpisali, da nobena inozemska družba ne sme zaposlovati več kot dva neturška strokovnjaka. Vsled teh otežujočih pogojev je že cela vrsta inozemskih družb turško kupčijo opustila. Kemal ima, kakor vemo, sploh namen, da Turčijo osamosvoji. Vse bi šlo, če bi bilo dosti denarja. A tega ni, in morajo hočeš nočeš klicati inozemstvo na pomoč.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg dne 31. marca 1928. — Na trgu je bilo 70 s svinjino in slanino, 14 s krompirjem in zelenjavo in 2 s sadjem naloženih voz. Drugače je bil trg zelo dobro založen in obiskan. Cene svinjini in slanini so bile običajne, velikonočne gnjati, katerih je bilo v veliki množini na trgu, so se prodajale po Din 19 do 22-50 kg. Pri domačih mesarjih so cene ostale neizpremenjene. — **Perutnine in drugih domačih živali** je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem Din 20 do 35, kokošem 40 do 50, racam in gosem 50 do 80, puranom 60 do 100, domačim zajcem 15 do 30, grlicam Din 35, kanarčkom Din 40 do 50 za komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike.** Cene so bile krompirju Din 125 do 175, solati 14 do 16, letošnjemu krompirju 12, letošnjemu grahu 16, kislemu zelju 4 (po trgovinah 3), kisli repi 2, maslu surovemu 36 do 40, kuhaneju 44 do 48, čajnemu 50 do 60, hrenu 8 do 10 Din za kg; mleku Din 2-50 do 3, smetani 10 do 12, oljčnemu in bučnemu olju 18 do 20 za liter, domači solati, berivki, močvilcu, regratu, špinati 1 Din za kupček. Sadju: jabolkom Din 5 do 10 za kg, pomarančam Din 1-50 do 3, limonam 0-75 do 1-50 za komad, dateljem 24 do 36, mandeljem 40, orehom 36 do 40 Din za kg. Cvetlicam Din 3 do 25, z lonci vred Din 15 do 75 za komad. Sadikam (breskvam, jablanom, hruškam, marelicam itd.) Din 12-50 do 25, cepljenim trtam Din 1-50 do 2 za komad; slednjih je bilo čez 2000 komadov na trgu. — **Lesena in lončena roba** Din 1 do 200, lesene grablje Din 6 do 8, vile 8 do 10, cepci 8, brezove metle 2-25 do 5, leseni ročni vozički 200 do 300 Din za komad. — **Seno in slama** na mariborskem trgu. V sredo 28. marca je bilo 12 voz sena, 4 vozovi slame; v soboto 31. marca pa 9 voz sena in 2 voza slame na trgu. Cene so bile senu Din 80 do 100, slami pa 45 do 55 za 100 kilogramov.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Dne 5. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave mesa za čas od dneva pogodbe do 30. septembra t. l. Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Intendanture Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

PO SVETU.

Od 1. septembra 1927 do 1. marca 1928 so porabili v Nemčiji 7,810.000 met. stotov sladkorja, za 10,4% več kot v istih mesecih leto prej, ko so ga porabili 6,610.000 stotov. Sicer je uvoz sladkorja nekoliko nazadoval, a tudi izvoz je manjši.

Misljijo, da bo Angleška banka v maju ali juniju obrestno mero znižala.

Čehi se še kar naprej zelo trudijo, da bi dosegli zaščito označbe »Plzensko pivo«, in so v zadnjem času tozadevno intervenirali v Franciji, Belgiji, Angliji, Vel. Britaniji, Jugoslaviji in Nemčiji. Trgovska pogodba s Poljsko vsebuje zaščito plzenskega piva in se pozna to že v zvišanem uvozu v Poljsko.

Plovna tvrdka Cunard zaključuje leto 1927 s čistim dobičkom 660.000 funtov (leto prej 516.000). Glavnico so zvišali od 6-9 na 8 milijonov funtov, dividendo pa od 6 na 7 1/2%.

Belgijska zveza tovarn stekla bo za osem mesecev znižala produkcijo za 20 odstotkov.

Kdor se hoče poučiti o produkciji petroleja zlasti z rudarskega vidika, naj kupi knjigo Gottfrieda Schneiderja, ki je izšla v založbi Jul. Springerja v Berlinu.

Beremo, da v Dawesovem načrtu ne bo nobene spremembe, dokler bo Colidge predsednik v U. S. A.

Generalni ravnatelj Italijanske banke Stringher pravi, da se je italijansko gospodarstvo prilagodilo razmeram valorizacije in stabilizacije valute ter da se je pomirilo.

Poljska bo menda vendarle vstopila v mednarodni jekleni kartel. Svojo prvotno zahtevo po kvoti 600.000 ton je izdatno znižala in ji bodo dali 350.000 do 400.000 ton.

Delniška majoriteta poljskih tovarn umetne svile, ki se je nahajala doslej v lasti koncerna Snia Viscosa, je prešla v roke mednarodnega koncerna londonskih, newyorških in frankfurtskih bank. Delnice nameravajo vpeljati na borzah v Londonu in Newyorku.

Število insolventne na Ogrskem raste; v prvem letošnjem četrtletju je bilo 345 izvensodnih poravnalnih postopanj (lani 228) ter 199 konkurzov (107), skupaj 544 proti 335.

Bilanca Centralne banke čeških hranilnic izkazuje za lani 8,400.000 Kč čistega dobička (leto prej 4,700.000). Dividenda bo 7-odstotna ali 28 Kč; delniško glavnico bodo zvišali od 35 do 50 milijonov Kč.

V trgovini z Rusijo se pripravljajo kopracija Avstrije in Amerike; zastopniki rusko-avstrijske blagovnokreditne d. d. so se mudili te dni tozadevno v U. S. A.

V poravnalnem postopanju tvrdke Winiwarter na Dunaju so ugotovili 3,800.000 šilingov pasiv in 2,200.000 šilingov aktiv; ponujajo 35% v treh dvo-mesečnih obrokih.

S sladkorno peso obdelani prostor v Jugoslaviji je znašal v kampanji 1927-1928 55.400 ha, v kampanji 1928/29 bo znašal ca 57.000 ha.

Vsled štrajka na Švedskem so se cene železne rude v zadnjem času zvišale za 5 do 10 odstotkov.

Zveza južnoafriških producentov sladkorja naznanja, da bo dala letošnja kampanja 300.000 surovega sladkorja, to je za 20% več kot lani. Misljijo, da bodo mogli izvoziti 100.000 ton.

Mednarodna elektrotehniška razstava v Rusiji. Najvišji ruski gospodarski svet proučuje sedaj načrt o organizaciji mednarodne elektrotehniške razstave. Elektrotehniška industrija se v Rusiji hitro razvija, njena produkcija se je dvignila v zadnjih treh letih za 40 odstotkov. A vseeno je poraba večja kot ponudba in je treba veliko teh predmetov uvoziti iz inozemstva; skupni uvoz teh predmetov v zadnjem gospodarskem letu je bil večji kot v zadnjem predvojnem letu 1913. Tudi inozemske tvrdke imajo seveda velik interes, da razstavijo najnovejše in najbolj izpopolnjene tipe svojih izdelkov. Organizatorji razstave računijo s konkurenco velikih elektrotehniških svetovnih trustov, pa tudi s konkurenco manjših obratov raznih dežel. Po načrtu se bo razstava vršila v Leningradu in sicer zato, ker obstoji od tam direktna zveza z inozemstvom, ker so tam pripravljene že veliki razstavniki prostori in ker se vrh tega nahajajo v Leningradu najvažnejši elektrotehniški obrati države. Stroški razstave so proračunjeni na 590.000 rubljev. »Trgovski list« je o bodočih elektrifikacijskih delih že večkrat poročal.

Mikusch je bil v Ameriki. Znamo sladkorni statistik dr. Mikusch je bil na informacijskem potovanju na Kubi, kjer je pregledal opremo raznih central. Nato je šel v Momingo (na otoku Haiti) in v Louisiano ter je obiskal najvažnejše okraje sladkorne pese v U. S. A. Potovanje je imelo informativen značaj in naj služi izpopolnjevanju sladkorne poročevalne službe.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in
mlyn za dišave z električnim
obratom.

Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloge sveže pržene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

TISKARNA „MERUR“

TRG.-IND. D. D.

Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23.

Telefon 2552.

Se priporoča za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča dela. — Lastna knjigovoznica.

Malinovec

zajamčeno prisine, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, kakor tudi neoslajen MALINOV SOK (Succus), prodaja v vsaki množini po zmernih cenah tvornica

„**ALKO**“
družba z o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVljena 1900.

Delniška glavnica:
Din 50,000.000.—

PODRUŽNICE:
Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Gorica, Trst.

Brzovjavni naslov:
Banka Ljubljana.

Skupne rezerve ca:
Din 10,000.000.—

Se priporoča za vse bančne posle.

Tel. št. 2861, 2413,
2502, 2503.